

'Het onderzoeksvirus laat je nooit meer los'

Linda van den Bergh (lector bij Fontys) en Wilma Steenbakkers (schoolleider) verzorgden de workshopsessie 'Beter onderwijs? Zoek het uit!'. Een workshop waaruit bleek wat de rol van een schoolleider is bij het stimuleren van onderzoek doen binnen een school. Tijdens de workshop heerste een goede sfeer, was er ruimte voor vragen uit het geïnteresseerde publiek en vertelden de workshopleiders enthousiast hun verhaal.

Door Femke den Besten en Michelle Kromojahjo

De workshop begon met een activiteit waarin het publiek zijn eigen organisatie moest identificeren met een onderzoekschaal. Deze schaal is door Anje Ros en Linda van den Bergh ontwikkeld als zelfevaluatie-instrument voor scholen en is tevens als onderzoeksinstrument gebruikt. Van den Bergh onderzocht bij scholen of de ondersteuning van schoolleiders bij onderzoek helpt, en welke rol interventies daarbij spelen. Van de acht aspecten die zijn onderzocht, hebben de meeste scholen gekozen om zich verder te ontwikkelen op de aspecten professionele dialoog en onderzoekende houding. Bij alle aspecten zijn interventiekaarten ontwikkeld, die scholen kunnen gebruiken in de praktijk en kunnen aanpassen om hun onderzoek vorm te geven.

Van den Bergh benadrukte dat het bij onderzoek doen binnen een school heel belangrijk is om de interventies in te passen in de al bestaande cultuur en handelingen. Het gaat dus om dingen anders doen in plaats van nieuwe dingen doen. Zij stelde ook dat het woord 'onderzoek' soms een negatieve lading draagt, omdat het beeld heerst dat onderzoek doen groot en ingewikkeld is.

Volgens Van den Bergh hoeft dit niet zo te zijn en kan een kleiner en praktischer onderzoek qua kwaliteit net zo veel opleveren voor schoolontwikkeling. De voorlopige conclusies van haar onderzoek zijn o.a. positieve resultaten op de ontwikkeling van een onderzoekscultuur in de scholen en enthousiaste en trotse schoolleiders. Daarnaast blijkt ook dat een onderzoekende houding en dialoog blijvende aandacht vereisen en dat kleine aanpassingen in de organisatie en in de cultuur van de school het meest effectief zijn.

Een groot deel van de workshop bestond uit een enthousiaste presentatie van Wilma Steenbakkers, die praktijkervaringen deelde met de groep. Zij vertelde over de voorwaarden die zij als noodzakelijk ziet voor het doen van onderzoek en hoe zij het qua organisatie regelde met verschillende onderzoeksgroepen. Als schoolleider benadrukte zij ook dat het belangrijk is om alle onderzoeken in het teken van de schoolontwikkeling te stellen en dat daarvoor een eenduidige visie moet bestaan binnen de school. Als je een onderzoek gaat doen is het volgens Steenbakkers belangrijk om het echt te willen en om het belang ervan in te zien. Heb je deze mentaliteit, dan 'laat het onderzoeksvirus je nooit meer los'.